

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้บัตรสินเชื่อเกษตรกรเขตตำบล
ดงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำเสนอวิธีการดำเนินการศึกษา
ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่เกษตรกรที่มีบัตรสินเชื่อเกษตรกร
ในเขตตำบลดงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ และอาศัยอยู่ในเขตตำบลดงสมบูรณ์
อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ในปี 2557 จำนวน 264 คน(ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตรสาขา อำเภอท่าคันโท. 2557 : 5)

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เกษตรกรที่มีบัตรสินเชื่อเกษตรกร
ในเขตตำบลดงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ และอาศัยอยู่ในเขตตำบลดงสมบูรณ์
อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ในปี 2557 จำนวน 159 คนโดยวิธีการของ Yamane. (1967) มี
สูตรในการคำนวณดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สูตร} \quad n &= \frac{N}{1+Ne^2} \\ \text{เมื่อ} \quad n &= \text{จำนวนตัวอย่างที่จะต้องทำการสุ่ม} \\ N &= \text{จำนวนประชากรทั้งหมด} \\ c &= \text{ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง} \\ \text{แทนค่า} n &= \frac{264}{1+264(0.05)^2} \end{aligned}$$

$$n = 159$$

วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากเกษตรกรที่มีบัตรสินเชื่อเกษตรกร ในเขตตำบล ดงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ และอาศัยอยู่ในเขตตำบลดงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ในปี 2557 ทั้ง 9 หมู่บ้าน มีจำนวนมาก จึงได้ทำการเทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง แต่ละหมู่บ้าน ในจำนวนที่แตกต่างกันไป โดยแสดงการเทียบสัดส่วนและจำนวนของขนาดกลุ่ม ตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน โดยการเทียบบัญญัติไตรยางค์ตามสูตรดังนี้

สูตรคำนวณสัดส่วนขนาดกลุ่มตัวอย่าง $\frac{\text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง} \times \text{จำนวนประชากรแต่ละหมู่บ้าน}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$

$$\begin{aligned} \text{เช่น ขนาดกลุ่มตัวอย่าง หมู่ที่ 1} &= \frac{159 \times 56}{264} \\ &= 33 \text{คน} \end{aligned}$$

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	เกษตรกรที่มีบัตรสินเชื่อเกษตรกร	กลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านดงสมบูรณ์	56	33
2	บ้านดงสมบูรณ์	48	29
3	บ้านดงกลาง	32	19
4	บ้านดงกลาง	30	19
5	บ้านดงบัง	22	14
6	บ้านดงสวรรค์	24	14
7	บ้านดงจันทร์	17	11
8	บ้านไทยเจริญ	14	8
9	บ้านไทยเจริญ	21	12
รวม		264	159

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ (2556 : 5)

หลังจากนั้นใช้วิธีการการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้จำนวนตามต้องการ โดยไม่มีหลักเกณฑ์กลุ่มตัวอย่างจะเป็นใครก็ได้ที่สามารถให้ข้อมูลได้โดยสุ่มจากกลุ่มประชากรที่ใช้บัตรสินเชื่อเกษตรกรจำนวน 264 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญให้ได้ 159 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาทำขึ้นโดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา หรือผลงานวิจัยต่างๆที่มีลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงกันและกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการ บัตรสินเชื่อเกษตรกรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาและ ขอบเขตการศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลในการวัดระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการ ใช้บัตรสินเชื่อเกษตรกรเขตตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอกำกันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นแบบสอบถามแบบของลิเคิร์ตที่มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เพื่อใช้ ในการวัดระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้บัตรสินเชื่อเกษตรกรเขตตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอกำกันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านขั้นตอนการขออนุมัติสินเชื่อ 2) วงเงินสินเชื่อที่อนุมัติให้ 3) การให้บริการของธนาคาร 4) ความมั่นคงและปลอดภัย และ 5) อัตราดอกเบี้ยที่ต้องชำระ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการใช้บัตร สินเชื่อเกษตรกรเขตตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอกำกันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

2. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานศึกษาต่าง ๆ เกี่ยวกับทฤษฎีแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น ของเกษตรกรต่อการใช้บัตรสินเชื่อเกษตรกรเขตตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอกำกันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้ บัตรสินเชื่อเกษตรกรเขตตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอกำกันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยแยกเป็น 5 ด้าน

2.3 สร้างแบบสอบถามและนำร่างแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบ แก้ไขเสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสม และความถูกต้อง ของแบบสอบถาม

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาของแบบสอบถาม และให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาด้วยวิธี IOC (Index of Item Congruence) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นวัดตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นวัดตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นไม่วัดตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
จากนั้นพิจารณาคัดเลือกข้อที่ได้ค่า IOC ตั้งแต่ .67 ขึ้นไปโดยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

2.4.1 นายวิทยา เวียงนนท์ วุฒิการศึกษา ร.ป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สังกัดเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านโครงสร้างและเนื้อหา

2.4.2 นางบุญล้อม ภูขามคม วุฒิการศึกษา กศ.ม. (ภาษาไทย) ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ สังกัดโรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาคาร อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษา

2.4.3 นายเกรียงศักดิ์ คำเรืองศรี วุฒิการศึกษา กศ.ม. (คณิตศาสตร์) ตำแหน่ง ครูชำนาญการ สังกัดโรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาคาร อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านสถิติ การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญค่า IOC (Index of Item Congruence) โดยได้ค่า IOC 0.67 -1.00 (ดังแสดงในภาคผนวก ข)

2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขของผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบพิจารณาอีกครั้งแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) ทดลองใช้กับเกษตรกร ในเขตตำบลดงสมบูรณ์ อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนนำมาหาได้ค่าอำนาจจำแนก (Item Total Correlation) โดยได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22 – 0.72 และทำการทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของCronbach. (1990) (อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 65) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ระดับ 0.91 (ดังแสดงในภาคผนวก ค)แล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริงเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.7 นำแบบสอบถามที่ได้รับแก้ไขจากการแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ครั้งที่ 2 แล้วมาพิมพ์ปรับปรุงเป็นแบบสอบถามชิ้นใหม่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษารุ่นนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษานำหนังสือขออนุญาตเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงนายกเทศมนตรีตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอกำกันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อขอความร่วมมือและประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้ศึกษานำหนังสือขออนุญาตดังกล่าวไปติดต่อกับนายกเทศมนตรีตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอกำกันโท จังหวัดกาฬสินธุ์และกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. จัดเตรียมแบบสอบถาม เป็นจำนวนทั้งสิ้น 159 ชุด
4. ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยการแนะนำตัวและนำแบบสอบถามไปชี้แจงเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม อธิบายความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้กับผู้ตอบแบบสอบถามทราบ ซึ่งให้ตอบโดยอิสระ
5. จัดประชุมกลุ่มผู้ใช้บัตรสินเชื่อเกษตรกร ตัวแทนฝ่ายสินเชื่อ และเจ้าหน้าที่เทศบาล เพื่อรวบรวมข้อเสนอนแนะ และข้อคิดเห็นเกี่ยวกับบัตรสินเชื่อเกษตรกร
6. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ภายในเดือนกันยายน 2557 ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนโดยรวบรวมแบบสอบถามคืนครบ จำนวน 159 ชุด
7. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ถูกต้องและสมบูรณ์
8. นำข้อมูลที่ได้จากการตรวจมาวิเคราะห์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. การวัดระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้บัตรสินเชื่อเกษตรกรเขตตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอกำกันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดค่าคะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 160 - 162) ดังนี้

ระดับเห็นด้วยมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับเห็นด้วยมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับเห็นด้วยปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับเห็นด้วยน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับเห็นด้วยน้อยมาก	กำหนดให้	1	คะแนน

นำแบบสอบถามที่ส่งคะแนนเรียบร้อยแล้วไปหาค่าเฉลี่ยพร้อมกำหนดเกณฑ์การให้ค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด.2545 :102-103)

คะแนนเฉลี่ย	1.00–1.50 หมายถึง	ระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50 หมายถึง	ระดับเห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50 หมายถึง	ระดับเห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50 หมายถึง	ระดับเห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.51–5.00 หมายถึง	ระดับเห็นด้วยมากที่สุด

3.การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้บัตรสินเชื่อเกษตรกร เขตตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามหมู่บ้าน ใช้ค่าF-test (One Way ANOVA)และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีแอลเอส ดี (LSD : Least Significant Difference)

4. คำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการใช้บัตรสินเชื่อเกษตรกรเขตตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการสรุปประเด็นนำมาแจกแจงความถี่ในแต่ละประเด็น แล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำหลักสถิติประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 การหาค่า IOC (Index of Congruency)

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ค่าความน่าเชื่อถือ หรือความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าทั้งฉบับ (ไพศาล วรคำ. 2554: 291) จากสูตร

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
k	แทน	จำนวนข้อคำถาม
$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) เป็นการเทียบความถี่หรือจำนวนที่ต้องการ กับความถี่หรือจำนวนทั้งหมดที่เทียบเป็น 100 ดังนั้น จะหาร้อยละ จากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 101)

$$\text{จากสูตร } p = \frac{f \times 100}{N}$$

เมื่อ p	แทน	ร้อยละ
f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย \bar{X} หรือเรียกอีกหลายอย่างเช่น ตัวกลางเลขคณิต คะแนนเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

$$\text{จากสูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของกลุ่ม
N	แทน	จำนวนของคะแนนในกลุ่ม

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$\text{จากสูตร } s.d = \sqrt{\frac{\sum(X-X)^2}{N-1}}$$

$s.d$ แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน ค่าคะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่ม

\sum แทน ผลรวม

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการใช้บัตรสินเชื่อเกษตรกรเขตตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามหมู่บ้าน ใช้ค่า F-test (One Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธี (LSD : Least Significant Difference)

3.1 ค่า F-test ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ในการศึกษาตัวแปรจำแนกตามหมู่บ้าน

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

สูตร

F แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติจากการแจกแจงแบบ F เพื่อทราบนัยสำคัญ

MS_B แทน ค่าประมาณความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม Mean Square Between Groups

MS_W แทน ค่าประมาณความแปรปรวนภายในกลุ่ม Mean Square Within Groups

4. ข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการใช้บัตรสินเชื่อเกษตรกรเขตตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการสรุปประเด็นนำมาแจกแจงความถี่ในแต่ละประเด็น แล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา